

FOGLALAT: Magyarország (primás-kinevezés; előléptetések; magyar nyugpénzintézet; Nádasdy Tamás gr. élete; adakozások; moldva- 's oláh-országi hírek; sopronyi gyászünnepély; m. n. akad. 's a' t.) Amerika (az ujjorki választások Van Burenre halálesapás; a' perui zendület részletei; a' buenosayresi ostromzár szigorúsága; a' szövetségi párt lázadása Mexicóban; 's a' t.) Spanyolország (Clonard a' sevillai mozgalom ellen nyilatkozik; Cordova válasza; Munagorri spanyol földön; a' sevillai mozgalmi junta fölösztatva; az új ministerség nem valósul; 's a' t.) Anglia (a' canadai zendülés elnyomatva; részletek az ellenséges pártokról; Durham partra szállása 's nevezetes nyilatkozata; törvényeségi jelenet; 's a' t.) Franciaország (Wenworth-Beaumont póre; 's a' t.) Török- Lengyel- Olasz- 's Svédország, Belgium, Dánia, Gabonaár.

Magyarország.

Ó cs. 's ap. kir. fősége **Köpcsény József** veszprémi püspököt 's a' fels. magyar királyné kancellárját esztergomi érsekké 's országunk primásává nevezni méltóztatott. (H.k.)

Ó cs. 's ap. kir. fősége f. é. nov. Sdiki határozatában **Zdenchay Miklós** ujonnan kinevezett zágráb-megyei főispánt fölmenteni méltóztatván a' szokott ünnepélyes beiktatás alul, e' f. hó 17kén tartott közgyűlésben vala székét foglalandó a' nevezett főispán. (Agr.Z.)

Ó cs. 's ap. kir. fősége **Scheuchens tuel** Eduárd tengermelléki kormányeségi fogalmazó gyakornokot számfölvétli díjtalan fogalmazóvá nevezni méltóztatott.

Az erdélyi főkörmányszék **Keresztes Antalt** az erd. tartom. pénztár ellenőrjévé 's a' kolozsvári tart. pénztár fölügyelőjévé nevezte ki. E.H.

A' magy. kir. udv. kamra **Drenovátz József** klenaki ellenörködő 30adirkot schamaczi 30adossá, **Fehér József** rajevoselloi utlevélvizsgálót klenaki ellenörködő 30adirkokká; **Bognár Károly** orchovitzi ellenörködő 30adirkot buccariczai 30adossá; helyébe **Schrott Pál** tengermelléki kam. jövedelem-ügyelőt; **Schaerfeneder Bonaventura** dorozslai kam. erdőhivatali segédet furdiai kerületi erdősszé; **Fokner József** bulosi alerdőszet leukosesti kerületi erdősszé; 's helyére **Köhler Peregrin** furdiai alerdőszet alkalmazá. (O.Z.)

(Magyar nyugpénzintézet. Nádasdy Tamás gr. élete. Adakozások. Moldva- 's oláhországi hírek.) A' legf. helybenhagyást nyert magyar nyugpénzintézet pénztárában jelenleg 129 ezer v.fr. találtak, melly mennyiség az alapszabályok értelmében 6% kamat mellett egészben vagy részenként adósságtól ment 's tükzármentesített budapesti házakra kiadandó. E' körülményt használni akaró háztulajdonosok szükséges bizonyítványokkal ellátott kérelmeiket az intézeti igazgatósághoz nyújthatják be Budán a' várbán. — Epen most hagyá el a' budai magyar kir. tud. egyetem sajtóját **Gróf Nádasdy Tamás** élete, némi tekintettel korára. Irta **Horváth Mihály** váci megyebeli pap, a' szépművek 's böleselkedés doctora. "N. Sc. 148 L. Nádasdy Tamás gr. Magyarország nádorának csinosan metszett képével, színes borítékban, ára I pgó for. E' munka mind külsejére mind belsejére nézve figyelmes méltányt érdemel 's kapható Pesten **Engenberger 's Heckenast** könyvüzletnél. A' képet **Perlaszka** metszé 's e' munka böesületére válik a' szorgalmas rézmetszőnek. — Az árvíz által károsultak fölségelésére következő adakozások érkeztek a' m. k. udv. kancell. útján 3880 fr. 9¹/₄ kr.; a' magyarországi főkatonaik kormányesék újabb gyűjtése 18 fr. 36 kr.; az erd. kir. kormányesektől 240 fr. 50³/₄ kr., mind pgóben. — Moldva- 's oláhországi hiteles tudósítások szerint e' két tartományban valamint az egészségi állapot, ugy a' vesztegintézetek helyzete is folyvást igen megnyugtató, 's a' brailai és galaczi kikötőkben horgonyzó hajókon sem mutatkozik eddig semmi olly változás, mi komolyabb aggályra okul szolgálhatna. Ellenben a' Balkán hegységen innen, a' Duna másik partján **Vratzaban** folyvást dögvész uralkodik, 's naponként 7—8 embert ragad áldozatul. **Nissa**, **Leskovitza** és **Szarkin** szinte sokat szenvednek a' pusztító mirigyűl. Adakoi helységet is elzárak Oláhországban, mert oda is elhatott **Dobrezából** jövő munkások által a' nyavalya; **Scherbestiben** pedig marhadög ütött ki.

Emlékeztető jelentés **academiai jutalmakért** vivó irókhöz. A' m. tud. társaság jónak látta sok más tudományos intézet példájára a' jutalmat nem nyert pályairatok kéziratait levéltárában őrizni; 's ez által különösen meggátlani azt, nehogy, vagy tetemesen javított, vagy egészen átdolgozott, vagy épen nem is pályázott munkák, ugy mint a' pályán e' lesették adathassanak ki, 's e' módon vagy az illető bírálókra, vagy az academiára magára ez oldalról bal véleménynek csak árnyéka is háruhasson. Kihirdetett e' határozat 1837. sept. 10., emlékeztetőleg újra 1838. január 10., 's ismét sept. 9. 1838 a' közülésből: megjegyeztetvén mind annyiszor, hogy a' munka sajátjagi joga a' szerzőé marad. Mind e' mellett is többen akadván már eddig is, kik kézírataikat visszakerék; ezenel figyelmezzé tétnek a' pályázók, mikép a' társaság említett határozatához most és mindenkor szoroson ragaszkodván, a' jutalomtól elesett kéziratok, valamint az ideikkel megkezdett, ezután is, ellenörségül, a' társaság levéltárában őriztetni fognak, semmiféle ürügy alatt onnan ki nem adandók. Különb is azt kívánván minden jól szerkesztett jutalmazó intézet szabályai, 's a' m. tud. társaságéi is, hogy a' beküldendő munkák idegen kézzel legyenek írva, 's így a' szerző saját kézírása birtokában maradván, méltánytalanságról panasz legkisebb sem lehet. Pesten, a' közgyűlésből, dec. 17. 1838. **D. Schedel Ferencz**, titoknok.

T. Abauj megyének nov. 19kén 's folytatva dec. 3kán tartott közgyűlése alkalmával, az építési szándékolt javító-ház ügyében, ifj. **Barkóczy János** gr. elnöksége alatt kiküldve volt biztosság az előleges építési szükségekről jelentést tevén, us **Kassa városának** e' közhasznu intézet iránti nemes buzgalma 's munkás részvéte, miként e' czéla egy telket, minden föltétel nélkül, ingyen átengedni sziveskedék, köz tetszéssel és szives köszönet nyilatkoztatásával fogadtaték. Mivel pedig a' t. Rendek e' hasznos intézetet, mellyre már eddig is nevezetes ajánlások tétettek, minélföb létesíteni ohatának, remélve, hogy az ezutáni fölszólítások is a' közjót előmozdítani kívánó emberbarátok keblében viszhangra találandnak, a' javító-ház körüli szükséges munkák elkezdését jövő tavaszra határozzák, 's addig is míg a' többről majd czélszerűleg rendelkezni fogának, a' napi-bérek fizetésére és a' munka elrendezésére **Tóth Zsigmond** főadószedő urat bízták meg. Továbbá a' járás-

beli főszbirák a' f. é. böjtmás-hó 18kai közgyűlésből költ 's nyomtatott példányokban kiadott megyei határozatnak sikeres teljesítésére emlékeztetvén, ujjolag utasítottak, hogy a' megyebeli földes-urakat, a' kezöknél levő nyomtatványok közlése mellett, akár pénzbeli, akár pedig az építéshez megkivántató fa és egyéb szerekkel adakozásra szólítsák föl, az adakozók jegyzékét közelebbi közgyűléskor bemutatván. A' biztosság elnök az épület rajzat nagyszerű formatumban saját költségin elkészíttetni igéré, mi igen szívesen fogadtatott. A' biztosság összcüendő vala azon építéshez megkivántató anyagszerék 's költségek kiszámítása 's ezekről kimerítő tudósítás adása végett.

A' budapesti jótékony asszonyegyesületi szembetegápoló intézetben f. 1838. évben 15 szürkehályogos vak operáltatott, 's e' közül 8 mind a' két szemére tökéletesen, 3 az egyik szemére tökéletesen, a' másikra tökéletlenül kigyógyítottat, kettőnek látása sokban megjavult, kettő pedig még kétes állapotban bocsátatott el. Az 1837. évben ugyanez intézetben 13 szürkehályogos operáltatott, 's közülök 8 mind a' két szemére tökéletesen, 1 az egyik szemére tökéletesen, a' másikra tökéletlenül, 's 1 mind a' két szemére csak tökéletlenül nyerte vissza látását, 3 pedig gyógyulatlanul bocsátatott el. A' költségek, mellyekbe ez intézet a' két asszonyegyesületnek került (beszámítván a' gyógyszeres árát is) 1837. évben 946 v.fr. 15 kr. 1838. évben pedig 853 v.fr. 25 kra menének. Az operációkat e' kórházban annak főállása óta orvostanár, 's egyetemi tanító **Fabini Gottlieb János** ur személyesen viszi végbe, 's az ápolásra 's gyógyításra is ő ügyel személyesen, és pedig minden tiszteletdíj nélkül, melly emberzerető szívessegeért nekia' két egyesület legforróbb köszönetét ezennel nyilváníttja. Közli a' pesti egyesület megbiztatól annak titoknoka **Károlyosky Zsigmond**.

Soprony dec. 12kén: A' sopronyi evang. lyceum dec. 8kán tartotta bold. **Torkos Sámuel** ur, Soprony megye főadószedőjének f. é. oct. 26kán történt halála emlékeztetőre gyászünnepét, mellyet több főrangu 's nagy számu hallgatóság jelenlétében a' lyceum szónokteremében egy karének kezdett meg, melly után **Müllner Mátyas**, soprony megyei megyesi születés, theológiát hallgató, lépett szószékre, 's a' jörendeletű tanító 's nevelő intézetek szükségességét 's az egész nemzetre boldogító hatását mutogatá német ajkun, méltányolva érintvén a' boldogultnak a' sopronyi lyceumra árasztott jötevőségét, 's végintézetében tett négy alapítványit 's hagyományit. Ezt **Eöry Sándor**, györmegyei tétli születés, törvénytanuló váltá föl; magyar nyelven magasztalván azon érdemeket, mellyeket nagylelkü hazafiak, a' nevelő intézetek gyarapítására szánt áldozatok által, magoknak a' késő maradék előtt szereznek. Ezt követé **Tóth János**, soprony megyei jobbaházi születés, theológiát hallgató, ki latin nyelven, az elhunyt **Torkos Sámuelnek**, mint lelki tanítóknak, a' sopronyi ev. gyülekezet körében szerzett érdemeit, nemkülönb fenának, színté **Torkos Sámuel** urnak, Soprony megye tisztkara tagjai között egy huzamban 26 évre terjedő hiv. szolgálatjai által szerzett közbizodalmat tünteté ki. Végre **Pecz Gyula** sopronyi születés színté theológiát hallgató, "érdemnek tisztelet" ezimű verseit, fiatal tüzzel szavalá el. Mind a' négy ifju munkája 's azok elszavalása, köz 's méltó meglegőlést nyert. Az ünnepe a' magyar éneklő társaság által elzengett szép harmonias gyászének fejezé. Köszönet azon ifjaknak, kik az érdemteljes férjfiu tiszteletre szánt gyászünnepet derék munkáik által díszesítették; de különösen köszönet az érdemes tanító uraknak, kik illy ifjakat, olly derék munkákkal, szószékre állítani képesek.

Amerika.

(A' perui zendülés részletei. A' buenosayresi ostromzár szigorúsága.) A' Times következőleg ír a' perui lázadásról: „Jul 29. üte ki **Lima** fővárosban a' zendülés **Santacruz** tábornok ellen, mellynek feje **Obregoso** tábornok, kú Nieto tábornok 1500 főnyi osztályával pártola. Peru függetlenségét, az ugynevezett peru-boliviai szövetség fölbontását és Santacruznak protectorágbul letétele ünnepélyesen nyilvánítták ragyogó szónoklatok és néphevület között. Obregoso elnök ennek következtében követet küldé **Callaoba**, 's **Miller 's Moran** tábornokokat, kik 1800 főnyi sereggel itt állomásoznak, hódulásra szólítá föl. Még 30aig nem tudák határozatukat; **Miller** 600 fővel a' várba zárkozzék; **Moran** pedig **Chorillos** felé vonult. Nieto tábornok e' közben 2 ezer főnyi sereggel **Lima 's Callao** között üte táborn. E' mozgalom a' chilii hajóserg parancsnoka, **Commodore Postigo**, tudatval történt. A' chilii hadszállítványt aug. 6kára várják **Callaoba**. **Santacruz** **Boliviában** tartózkodik 's pénzkerítésen buzog. — A' london-perui consul ellenben nyilváníttá, miszerint a' limai lázadás nem elég a' peru-boliviai szövetség fölbontására; azon kiseded számu katonaság, kiket **Obregoso** elcsábíta, nem forgathat fel egy olly politikai rendszert, mellyet a' perui 's boliviai közvélemény jóváhagyott, 's mit **Santacruz** 14 ezer agg katonával jelenleg is véd. Minden esetre bővebb tudósításokat szükség bevárni **Peruból**. — A' buenosayresi ostromzár annyira szögoru, hogy a' francziák mind azon hajót, mellyek a' kikötőbe futni akarnak, rakományostul eladják, 's ez nemesak pusztá fenyegetés, egy pár példa eléggé tanusítá már a' szilárd akaratot. **Buenosayres** és **Montevideo** közt a' közlekedes halászkok által történik; a' montevideoi kormány állapotja igen kétes; a' várost a' zendülők olly hatalmasul megtámodák, hogy a' kormány kénytelenül átengedni a' várost az ostromlók kezibe. Közhír szerint a' francziák alattomban pártolják a' zendülőket, mert ha a' montevideoi kormány megvan buktatva, **Rosas** tábornok minden követelésüket teljesíteni **Montevideo** lakosi igen nagy szükségét szenvednek vízben 's élelmi szerekben. Egy hordócska liszt 50 pgó fr. —

(A' perui lázadás vége.) A' perui lázadás rövid életű vala; aug. 7én ugyanis a' chilii hajóserg **Callaonál** megjelent és **Anconán** 5 ezer főnyi serget szárazra tett. Az obregosopárt a' chiliekben szövetségeseket gyaníta; de ezek a' szövetség fejében 20 millió dollárfizetést 's **Callao** átén-

gedését kívánák mindaddig, míg egyezkedést kötnek. E' követeléseket a' limeiak nem teljesíthetik; erre a' chiliiek előnyomultak 's csatát nyere-
nének, melyben Obregoso 2 ezer embert veszte, 's elfoglalák Cal-
laot és Limát. Gamorra tábornokot elnökké nevezék ki; Obregoso a' hegy-
ség közé futamlott. Ha e' hírek valósulnak, úgy igen bajos leend a' chili-
eket Callao erősségből kiűzni, mert a' tenger urai lévén, élelmi szerekkel
könnyen elláthatják magukat. Rodil, a' függetlenségi háborukor, Boli-
var és az egész peru-republicai haderő ellen Callaoban két évig tudá ma-
gát föntartani. —

(Mexicoban a' szövetségi párt lázadása. Joinville hg Havannahban.
Elegy.) Tampicoi hír szerint oct. 8kán e' hely őrsége fegyvert ragadott és
az 1824ki alkotmányt hirdeté ki. Montenegro altábornagyot e' hely ideigl.
parancsnokává nevezék ki. Jose de las Piedras tábornokot 's volt kormány-
zót több tiszttel foglyul ejték 's utóbb Adelaide dán briggen elhajózásra
kényték. A' lázadók d. Vital Fernandez, Tamaulipas status volt kormány-
zója, befolyására számolnak. Egy igen népszerű 's nagy befolyású férfi,
d. Manuel Nunces, van köztük. Sergök 1600 löny 's Urrea tábornokkal
összeköttetésben vannak, ki hasonló zendülést támasztott a' nyugati tar-
tományokban 's egyike a' legügyesb mexicói tábornokoknak. Oct. 12kén Pied-
ras tábornok Matamorosba érkezék 's rábeszélé az e' városban tanyázó
tábornokot 1500 löny sereggel a' tamaulipasi 's tampicoi szövetségi párt
ellen harcra szállani. Nem bizonyos ugyan: vajjon e' zendülés köz-
lekedésben van e' ország beltartományival? de gyaníthatni 's ha igaz,
ugy a' mostani kormánynak buknia kell. — Joinville hg oct. 26kán Ha-
vannahból több hadihajó kíséretében Veracruzba vitorlázott. — Buenos-
ayresi aug. 27eig terjedő hírek szerint az ottani állapot igen komorító; Cul-
lan kormányzó ugyanis Santa-Fében a' zendülés zászlaját tüze ki, Cor-
dova 's Entre Rios tartományok hihetőleg hozzá csatlakozandnak; Banda
oriental sorsa naponkint rosul. —

(Az ujjorki választások Van Burenre halálcsapás.) Ujjorki nov.
9ki lapok szerint a' választások Ujjork statusban Van Buren ellen ütö-
tek ki; milly fontosságú ez, kitészik egy ujjorki ellenzési lap győzelem-
kiáltásából: „Nagy 's dicső győzelem! Ujjork diadalmaskodék!! Az or-
szág meg van mentve!!! Ellenünk ellenébe álltunk 's levertek őket. Uj-
york föl volt szólítva hon-szabadításra, 's rögtön, rettegés nélkül 's neme-
sül teljesíté köteleességét. A' testvérstatusok szabadságért kiáltozának; Uj-
york értette azt 's engedelmessékedék. Porba tiporva fekszik a' van-burenismus,
— meggyalázva a' zsarnokság; le van döntve a' loco-focoismus, az agrarianis-
mus 's a' sub-treasury, a' pénzkeresés minden kísérletivel — porba vannak
tiporva, soha többé fejüket föl nem emelendők 's nem fognak rettegteni
bennünket szabad intézvényink megbuktatásával. A' kormány összes pénz-
hatalma ellen, mindenféle család 's megvesztegetés 's a' nép pénze ellen,
mellyet arra fordítanak, hogy a' népet rabszolgává tegyék, az ujjorki
whigek vittanak 's győztek. Három napig állánk szemközt ellenünkkel,
's a' parisi három júliusi nap a' bourbonok fehér zászlóját nem rombolá
szét határozottabban, mint e' három nap a' vámházak martalócz zászlóját.
Ellenünk waterlooi csatát vesztének. Van Buren „magányosan és egyedül“
veendi hírül megítéltetését. Gyáva lelke önmagától összeszerkad 's lélekis-
mérete — ha van — lassu suttogással mondandja: így jár a' demagog és
zsarnok, ha a' nép szabadságát lábbal akarja tiporni.“ Azonban mennyire
tulságos e' győzelemrivalgás, kitészik egy washingtoni nov. 7ki levélből:
„Az ellenzésüjnépet áll; Ujjork status választásai aránylag igen ese-
kely többséggel a' kormány ellen ütének ki — ismét lesz itt nagy láрма
semmiért. A' whiglapok ismét nagy zajt ütendnek; bitorlásról, fejtel-
ségéről, polgári háborúról 's isten tudja miről nem beszélendnek, végre
még kikürtöndik, hogy e' választások következménye oly nagy, mi ál-
tal az országot végképi megbukástul menték meg. Ki Ujjork statustól ke-
reskedési szellemmel többet várt, ki Ujjork várost az új világ Sodomája
's Gomorájának nem tartá, az itt nincs hon. Nem Ujjork 's keleti statu-
sok — hanem nyugat van kiválasztva az országkormányzásra. Itt egy ifju
nép fejlődik ki rögtön férfikorra, és szerencsések az egyesült statusok,
ha ezen népfaj törvényes uton célját érheti. Ellenkező esetben az ifju nyu-
gati tartományok úgy állandnak a' keletiekhez, mint hajdan a' gyarmat
az anyaországhoz, 's erőszakkal vivandják ki, mit most szavazással nem
érhetnek el. Minden esetre a' pártok helyzete most olyan, hogy a' kor-
mány 100 pCttel erősebb, mint csak félévvel. Az eddigi választások Van
Buren mellett: Pennsylvania, Maryland, Ujjersey, Ohio, Indiana, Uj-
hampshire, Maine; ellene pedig: Connecticut, Massachusetts, Rhode-
Island, Vermont, Delaware. A' többi status még nem választott. —

Spanyolország.

(Clonard a' sevillai mozgalom ellen nyilatkozik. Véres visszatorlá-
sok. Harczteri 's fővárosi hírek.) Nov. 21ikeig terjedő cadizi és sevillai hírek
valamennyire megnyugtatók. A' sevillai junta mindedig semmi komolyabb
következményü határozást nem hoz. Clonard tábornokhoz küldöttség járult
Sevillából Cadizba, út a' mozgalomban részesülésre bírándó; de e' derek
katona ünnepélyesen nyilvánítá, miszerint ő csak a' királyné alkotmány-
szerü hatalmát ismeri jogszerűnek, egyszersmind fölszólítást boesáta köz-
re, melyben a' sevillai mozgalmat vétkesnek nyilatkoztatá, Cordova 's
Narvaez tetteit szigoruan gáncsolá, 's kijelenté, hogy valamennyi katona,
ki hozzájuk pártoland, szigoru büntetést fog tapasztalni. Minden cadizi
levél egyhangulag magasztalja Clonard magaviseletét, ki elhatározottan
törekvén a' királyné jogait föntartani, Cadizban a' közesendet tökéletesen
biztosítá. Granada, Malaga, Cordova 's Jaen még eddig esündet élveznek.
Reménylhetni tehát, miszerint a' sevillai fjunta, egyedül elszigetelve
maradván, épen oly gyorsan fog fölszólni, mikép egészen váratlanul
létesült. Egy lovas csapat 's a' pattantyusság fele, Clonard fölszólítása
kihirdetése után, azonnal elhagyá Sevillát 's parancsi alá sieté Cadizba. A' fő-
városban mindent elkövetének a' csend-föntartásra, 's Quiroga táornck

fölszólítást intéze a' nemzetü öklöz, melyben egyezsége inti őket. Nov. 26kán
este bikaviadalt tartának Madridban. Arragoniatan elégtelenség kezd ural-
kodni Van Halen ellen, mivel Cabrerát két hadosztály közt megtámadás nélkül
hagyá keresztül surranni. Meg kell azonban vallani, hogy a' morellai 's
maellai szerencsétlen csaták hatása következtiben még most nem igen ta-
nácsos a' bizalom-vesztett sereggel megtámadni a' carlosiakat, 's így e'
tekintetből Van Halen késkedését csakugyan mentetni. — A' saragossai
színházban több nemzeti dal elzengte után a' visszatorló rendszabályt han-
gos éljennel tisztelek meg némely őrmesterek Ayerbe osztályából, kik
100 bajtársat vesztének el Cabrera kegyetlensége által. Mon volt minis-
ter testvérét Cabrera, visszatorlásul egy carlosi kém halálaért, agyon lö-
veté, 's ezért most egy carlosi fogoly-tiszt hasonló büntetésben részesülend,
's így soha nem lesz vége a' szörnyü vérengzésnek. A' carlosi udvarnál,
Beira hgnő megérkezte óta, oly erőre jutának a' celszövények, hogy a'
trónkövetelő hívei közt mindenütt elégtelenség kezd mutatkozni. Van Ha-
len indítványára Arragoniát általányosan fölfegyverzeni szándék, mivel
a' kormány nem képes a' tartomány helyzetén könnyíteni. Cabrera me-
rohanván Corinenát, az őrségből 44 embert agyon lövete, 's ezért tüstint
hasonló számú carlosi harczos esett áldozatul. Merino már csak mintegy
60 lovassal bolyong szerte az országban, miután az alkotmányos erős-
ségek Ebro melletti őrsége legközelebb ismét 200at foga el emberei kö-
zül. Így már most nem oly hamar fog ismét árthatni. —

(Narvaez 's Cordova haditörvényszék elibe jutandnak. Uj minister-
ség. Munagorri spanyol földre lép.) Narvaez nov. 18kán délután érkezék
Sevillába; az egész lakosság örömrivalgással fogadá a' fiatal tábornokot,
Cordova pedig nyilvánosan ölelé őt meg az utcán. Narvaez ünnepélye-
sen nyilvánítá, miszerint a' népek soha nem leend oka bizalmát megbán-
ni. Többen tartának ez alkalomkor üdvözölő beszédeket, a' várost kivilá-
gíták, valamennyi harang zúgott, 's mindenütt örömezen hangzék az ut-
czákon, a' közesend pedig egy pillanatig sem vala háborítva. 19kén nagy
udvarlatot tartá Cordova Izabella királyné névnapja tiszteletére 's este fak-
lyazenével tisztelé meg Narvaez tábornokot a' nép; a' megtiszteltetett hosz-
szu beszédben köszöné meg polgártársi vonzalmát, 's végre így nyilatko-
zék: „Ha talán nehézségek támadnának fölkelésük céljai valósitása ellen,
esküszöm Sevilla lakosi: én leszek első azok elmellőzésiben.“ Esküjét
alkalmasint nem sokára teljesíthetni fogja Narvaez, mert Clonard így nyi-
latkozik főnebbi fölszólításában: „Andaluziaiak! Cordova 's Narvaez tá-
bornokok, elpártolván katonai és követi köteleességtől, visszaelve polgár-
társik bizalmával, 's elvakítottva határtalan dicsvágy 's pártboszu által,
ledobák az őket régóta rejtő alatomosság 's tettetés álarczát, Sevillában
nyilvánosan kitűzek a' zendülési zászlót, 's e' szerencsés tartomány nyu-
galmát fölháboríták, hogy uj polgárharcot idézhessenek létre, minden azt
követni szokott szörnyekkel. Andaluzia lakosi! Ne adjatok csalfa szavaik-
nak semmi hitelt, mert ők csupán iszonyu zsarnokság áldozatává akar-
nak titeket tenni.“ Ezután ostromállapotba helyezvén az egész tartományt
minden fegyverviselőnek szigoruan parancsolá a' fölzendült helyek azonnali
elhagyását. Parancsát mindenütt gyors süker követé, mert a' sevillai moz-
galom igen csekély viszhangra talált a' tartományban, 's nov. 21kén reg-
gel már csak néhány ujonczrul rendelkezheték Sevillában a' mendigorriai
győző. Annál inkább föltűnő tehát azon különös körülmény, miszerint a'
kormány 's cortes oly példátlan hanyagsággal nézik el az egész történe-
tet, holott két követ 's diadalmas tábornok fölségárlási bünbe esett a'
kérdéses mozgalom által. Narvaez valóban megfoghatatlan; ő, ki 14 ezer
harczos és kedvező közvélemény birtokában, nem merésze semmi komo-
lyabb vállalathoz fogni, most egyetlen katona nélkül 's megfosztatva a'
nép kegyetül zajgó pórcsoport vezérletét vállalja magára 's ez által Espar-
tero minden ellene támasztott vádját alaposnak nyilatkoztatja. Cordova azon-
ban, mint igen ügyes kormányférfi, alkalmasint ki fogja magát húzhat-
ni a' hinárból számos és hatalmas barátja segélyével, mert majd azt fogja
állítani, hogy csupán józan irányadás végett vállolá el a' mozgalom-vezér-
lést. Mentességét igen könnyítendi a' most alakulni készülő uj ministerség,
melly szerint: Gor hg külminister 's elnök, Armendariz követ belminis-
ter, Alaix tábornok had-, Govantes követ jog-, Reinos követ pénzügy-, 's
Primo de Rivera tanácsos, tengerészminister leend. Ha e' ministerség csak-
ugyan létesül, nyolcz napig is bajosan tarthatná fön magát, mert a' köz-
vélemény határozottan ellene nyilatkozik. Némelyek Miraflores 's Mendiza-
bal urakat jósolják ministerelnökségre; ez azonban egészen alaptalan.
Nov. 27kén este a' cortestöbbség Armendariz mellett nyilatkozik, 's így
e' ministerség alkalmasint csakugyan létesülni fog. — Ujabb magányos
tudósítások szerint Clonard tábornok parancsot kapott Cordova 's Narvaez
tábornokokat törvényszék elibe állítani, mi annál könnyebben fog megtör-
ténhetni, mivel a' sevillai mozgalom már haszontalan bábjátékig aljasult 's
minden perczen véghez közelít. — Isturiz 's Riva Herrera összeütköz-
tek a' cortesben 's alkalmasint párviadallal végzendik ügyöket. — Muna-
gorri dec. 1sején spanyol földre lépett 's O' Donnell tábornok angol kato-
nákkal 's pattantyussággal védé lépteit. Espartero tehát csakugyan enge-
dett e' részben a' kormánynak. —

(A' sevillai junta fölszólta. Az uj ministerváltozás nem valósul.)
A' sevillai mozgalomnak vége. A' legfőbb junta fölszólta 's a' rend, hálá
Clonard tábornok elszánt és szilárd fölleptének! ismét kardesapás nélkül
helyre állítva, Clonard 3 ezer válogatott 's tapasztalt harczosrul rendelke-
zhetvén, minden esetre erőszakosan is helyre állította volna itt a' rendet.
Nov. 23ikán a' junta fölszólata után Sanjuanena vevé a' parancsnok-
ságot Sevillában. Cordova tábornokra 's Narvaezre szigoru törvényszék
várakozik Madridban. Narvaez serge főbb tiszteit elbocsátani szándékozik
a' kormány, a' közharcosakkal pedig Espartero seregét szaporítani. E'
rendeletek végbehajtására Quiroga tábornok bizaték meg, ki már csakugyan
el is hagyá a' fővárost. — A' hirdetett ministerváltozás ismét tönkre juta,

még miel
Martinez
alkotni n
a' kormán
nevezésér
nyujtá be
midőn Ist
lyesen az
teljességg
szüksége
mulva vis
mányzó ki
megérkez
Alaix még
heztelének
viadala k
sem mutat
(Cor
vadjait gor
dova, 's töb
va módon
kényszerít
mény előtt,
le. Mi alig
sünk, 's m
ken ótalma
ugyan ki f
a' válaszföl
(A' c
tokrul.) Nov
lés ismét e
nélkül. Ha
tulságosak
Herald) A
A' canadaia
tit meggyilk
ször tüzet é
megtámadá
Ellice, Nov
len magát n
ség közelé
hírt adott a'
fegyvert rag
72őt elfogá
lés kitorte u
mennyiségü
ságot tüntet
folyamon in
már több ke
jól ellátvak
son Róbert.
mány általa
vezérek para
kel ellátva.
seket, 's no
összekötteté
Bill Johnson
pártiak hely
zendülési ve
toryt, kik k
villeben karó
get ezer zen
indulóban. E
's az egyik l
lly hangon a
kezű újabb
lice, Brown
ságban hely
mindenütt tis
végzé egész
változtata,
k orlátlankod
zendülés elő
sült szabadta
alapulván, r
egy csatában
ismét a' korr
títást vivének
iránt hős els
eléggé maga
(Durha
te búcsulako
nap partra ve
dühöngé, ho
délélti II c
rült nyajassá
köszöngete m

még mielőtt valóban 's tetteg létesülhet. Az egész dolog így történt: Martínez de la Rosa tulzó mérsékpárti szellemű ministerséget szándékozik alkotni még Alaix tábornok visszatérte előtt, 's ajánlása következtében a kormányzó királyné Armendariz urat bizá meg az új kormánytagok kinevezésére, ki nov. 26-án a főnebb közlött ministerségi névjegyzéket nyújtá be ő fölségének. A királyné valóban alá is írta e kinevezéseket, midőn Isturiz, értesülvén az egész armányról, még épen jókor személyesen az udvarhoz siet 's e szókkal lépé meg a királynét: „Ha fölséged teljességgel haszonvehetlen ministerséget akar birni, ugy nincsen ujra szüksége, mert a régi már ugyis eléggé haszontalan. Néhány pillanat mulva visszaérkezék Armendariz az aláírott kinevezésekért; de a kormányzó királyné azon rövid válasszal utasítá őt el, hogy Alaix tábornok megérkezte előtt e pontban semmit nem fog határozni. Nov. 28-án este Alaix még nem volt Madridban, 's a tulzó mérsékpártiak rendkívül neheztelének Isturizra váratlan közbenjárultaért, elannyira, hogy majd párvialdra kényszeríték őt. Az eddig volt ministerelőkök közül egyik sem mutat kedvet tárca-vállolásra. —

(Cordova 's Narvaez válasza Clonard vádjaira.) Clonard súlyos vádjait gorombasággal törekszik maga 's Narvaez nevében czáfolni Cordova, 's többi közt így nyilatkozik: „Clonard tábornok gyalázatos és gyáva módon hazudott, igen Clonard tábornok hazudott, és számadásra fog kényszerítettetni az illető törvényszékek 's azok legnagyobbika: a közvélemény előtt, szavaieért 's vádjaiért, mikkel bennünket rágalmazni merészele. Mi alig várhatjuk azon pillanatot, hogy a gyűlés előtt megjelenhesünk, 's mint polgárok, követek 's katonák fogjuk magunkat az illő helyeken ótalmozni.“ Igen valószínű, miszerint Cordova a cortes előtt csakugyan ki fogja magát menteni. A követ- 's tanácskamrában még folyvást a válaszfóirat egyes czikkeit vitatgatják. —

A n g l i a.

(A' canadai zendülés ismét elnyomatva. Részletek az ellenséges pártokról.) Nov. 17-keig terjedő ujjorki hírek szerint a' Canadában kiűtött zendülés ismét el van fojtva, még pedig jobbadán fegyveres erő használata nélkül. Ha ez való, ugy az új zendülést leíró amerikai hírek példátlanul tulságosak, mellyek röviden 's lényegileg így hangzanak: (New York Herald) Az általunk annyiszor jóslott esemény csakugyan megtörtént. A' canadaiak ismét fölzendültek, 's Acadie grófságban számos királypárti meggyilkolának. „Viktória“ gőzöst is megtámadák a' zendülők, többször tüzet dobának földzetére. Mintegy 3 ezer zendülő Beauharnoisban megtámadá Brown L. házat, 's mintegy 20 percnyi lödőzés után Brown, Ellice, Noval, Ross 's több az épületben tartózkodó foglyul volt kénytelen magát megadni. Brown 's Ross megsebesültek. Caughnawaga helység közelében egy indián asszony megpillantván a' közelgő zendülőket, hírt adott a' templomban tanácskozó férfiaknak, kik azonnal mindennemű fegyvert ragadván, iszonyu harcziáltozással az ellenségre rohantak, 's 72őt elfogának és a' kormány börtönibe küldének. Montrealban a' zendülés kitérte után azonnal számos elfogás történt; melly alkalommal nagy mennyiségű fegyver jutott a' kormány birtokába. Colborne nagy elszántságot tüntet ki esőndesítő rendszabályiban. (Montreal Herald.): Sz. Lőrincz folyamon innen valamennyi francia származásu gyarmatos fölzendült 's már több kormánypárti fegyveres csapatot semmíte meg. A' hazafiak igen jól ellátvák lóporral, fegyverrel 's mindennemű hadiszerez. Vezérek Nelson Róbert. (Evening-Post.): Nov. Isején a' canadai felső 's alsó tartomány általánosan fölzendült. Quebec körül 25 ezer (?) harczió áll hazafi vezérek parancsi alatt, Montrealban pedig 2 ezer ember francia hadiísztekkel ellátva. Nelson vezér csapatonkint fogja el a' kormánypárti önkénteseket, 's nov. 2-án st. Johns erősséget romhalommá lödözteté. Minden összeköttetés megszünt, mert a' több országutak a' zendülők hatalmában. Bill Johnson rendkívüli munkásságot fejt ki régi állomásin. A' kormánypártiak helyzete Canadában igen veszélyes. (Mackenzie Gazette.): Cote zendülési vezér Napierville közelében ezer emberrel csatát nyert 's 150 toryt, kik közt több kitűnő férfi, ejte hatalmába. La Coleben 's Henrysvilleben kardesapás nélkül hódulának meg az önkéntesek. Malden erősséget ezer zendülő ostromolja 's már Toronto ellen is több hazafi csapat van indulóban. Bill Johnson 50 fegyveres dreglyével kalózkodik Ontario tavon 's az egyik legnagyobb angol gőzöst véres csata után hatalmába keríté. — Illy hangon szól a' többi amerikai lap is, igen kitűnő ellentétben következő ujjab hírekkel: „A' hazafiakat tönkre veré az angol hadsereg; Ellice, Brown 's a' többi Beauharnoisban elfogott angol már ismét szabadságban helyezve, 's az alsó tartomány egészen az amerikai határvonalig mindenütt tiszta 's bátorságos. Ez mindazáltal, mint látszik, még koránsem végzé egészen a' zendülést Canadában, hanem csak guerilla-dulongássá változtatá, melly a' határszéleken egész télen át folyvást büntetlen üzendí k orlátlankodásit. Mackenzie Philadelphiiába ment népgyűléstartás végett a' zendülés előmozdítására, 's több más hazafi hasonlót cselekszik az egyesült szabadtartományok egyéb részeiben.“ E' hírek több hivatalos adaton alapulván, minden esetre több hitelt érdemlenek a' főbbiekknél. Csapán egy csatában 50 halottat hagyának harcztéren a' zendülők. Beauharnois ismét a' kormánypártiak hatalmában; e' hely visszavételekor szörnyű pusztítást vivének véghez az alkotmányosak a' zendülők soraiban, kik egyébiránt hős elszántsággal védék magukat, 's kiadott foglyaik nem győzők eléggé magasztalni a' körükben tapasztalt méltányos bánásmódot. —

(Durham partra szállása 's nevezetes nyilatkozata.) Nov. 27-ikén este búcsulakomát ada Durham gr. Inconstant fregát tiszteinek, mivel másnap partra vélt szállhatni; a' vihar mindazáltal oly szörnyen 's folyton dühöngé, hogy még 29-ikén is a' hajón kelle ves. teglenie. 30-ikán végre délelőtti 11 órakor partra lépett családostul egyszerű kék frakban 's derült nyajassággal. A' nép örömrivalgással fogadá Durhamot, ki szívesen köszöngete mindenfelé: tekintetéből egészségesnek, de valamennyire fáradt-

nak látszik. Már nov. 25-én érkezének hivatalos sürgönyök Durham számára, de nem találkozik hajós, ki a' viharral dacolni mert volna, míg bizonyos Weekes csakugyan véghez vivé a' merényt. Ha Durham még nov. 27-ikén szallandhatott partra, ugy, mint főkormányzót, fogadandák őt a' hatóságok; de miután már tudva volt, hogy a' kormány elfogadá lemondását, tehát semmi különös tisztelgések nem történhetének üdvözlésére. Dec. Isején átadá a' plymouthi hatóság üdvözlő feliratát a' ns lordnak, ki következő hálanyilatkozatot olvasa föl: „Uraim! Soha nem leend Önöknek okuk a' bennem helyezett bizalmat 's ma nyilvánított elégtelenségeket britt-éjszakamerikai kormányzatommal, megbánni. E' kormányzatomrul a' parlamentnek megnyitása után, tüstint oly fölvilágításokat reménylek adhatni, mellyek itt még egészen ismeretlenek, 's mikről Anglia parlamentje 's népe nem is álmodik. Egyszersmind rettenés nélkül követelendek az összegyűlt képviselőségtől igazságot, mellyet sem ez, sem az angol nemzet soha nem tagadand meg nyilvános szolgáljától, ki a' reá bizott köteleességeket hiven 's böcsületesen teljesíté. Mi azonban tulajdon érdekemet illeti, ez nem bir nyomossággal hasonlatba hozatván éjszakamerikai honfitársaik érdekének fontosságával. Ez érdekek előmozdítását nyilvánosan 's ünnepélyesen fogadám föl, 's minden erőmet, politikai párttekinet nélkül, e' czélra szentelendem. Örvendek e' kedvező alkalomnak, hogy mindjárt partra szálltamkor ismétélhetem e' fogadásomát. Britt Éjszakamerika népe mélyen érzi bánásmódom szükségét, 's nem sokára az angol nép is elhiendi, miszerint csupán az által tarthatja meg hatalmas befolyását azon távol világészben. Mi végre azon elveket tárgyalja, mellyek politikai tetteimet az anyaországban szabályozák, mondhatom Önöknek, mikép azok minden tekintetben változhatlanok. Legérettebb megfontolás után fogadám el azokat, 's tapasztalás és gondos vizsgálat napról napra kétségtelenebbíté előttem azok helyességét. Vonzalمامat a' javító rendszabályokhoz tehát nem húzhatni kétségbe. Tanusítám azt azon részvét által, mellyet a' javító törvény vitásakor kitüntetétek, 's a' skót nemzethez 1834-ben intézett nyilatkozatommal. Részemről tehát nincsen szükség új politikai hitvallásra, mert nincs mit toldanom ismért elveimhez, 's elvenni sem tudok azokból semmit, valamint azon ünnepélyes nyilatkozatokból sem, mikkel oly tanokat juttaték köztudomásra, mellyek a' trón böcsületét 's méltóságát, a' tulajdon biztosságát, iparterjedést és szabadelmű intézvények virágzását egyenlőn előmozdíták.“ Ő lordsága háromszoros éljen közt hagyá el a' termet, 's a' lelkesült gyűlés a' ns grófnét is hangos éljennel tisztelé meg. Londonban már számos canadai levélköteg várakozik Durhamra; 's a' gyarmatministerséget is éjjel nappal folyvást elfoglalva tartja az egymást érő canadai sürgönyök fölötti tanácskozás. —

A' tengerészet számára folyvást élénkül szedik a' matrózokat 's tengeri katonákat, 's a' süker mindenütt, de különösen Irlandban, igen kielégítő, hol több helyen állítanak föl toborzó állomásokat. — A' M. Chronicle némelly irlandi lapok azon állítását, hogy Durham helyét Canadában Normanby marq. lordhelytartóval szándékozik betölteni a' kormány, egészen alaptalannak nyilatkoztatja. — A' tengerészet körül kifejtetni kezdett élénkségből némellyek harcot vélnek jósolhatni a' fekete tengeren; jobban értesültek azonban azt vélik, hogy Anglia ez erőfejtése józanabb gondolatokra bírandja az illető hatalmakat, 's egészen szükségtelenné teendi a' fegyveremelést. A' cityben aláírás kering, mellyel a' királynét a' spanyol ügy gyors eldöntésére szándék birni. —

(A' királyné Windsort elhagyja. Elegy.) Dec. 5-ken azon váratlan hírrel lépé meg udvarát a' királyné, hogy lakását Brightonba helyezendí át. — Az ujjoncszedés a' tengerészet számára folyvást tart, 's eddig szerencsés sikerrel, mert naponkint nagyszámu matrózok jelentik magukat kir. szolgálatba állásra; a' megbizottak azonban csak izmos és próbált legényeket fogadnak el. — Az indiai katonaságot is teljes hadi labraszándékozik szaporítani a' kormány. — Durham l. 's neje látogatáson vannak Bulteel falusi jószágán. —

(Londoni kérelem a' spanyol háboru-megszüntetésért.) A' londoni lordmayor, aldermanek 's nagyszámu előbbkelő polgárok, következő tartalmu kérelmet nyujtának Melbourne 's Palmerston lordokhoz a' spanyol háboru megszüntetése iránt: „Mylordok! Van szerencsénk a' spanyol nemzet iszonyu állapotját Önök legkomolyabb méltánylása végett ajánlanunk. Mi, minden tekintet nélkül, politikai vagy személyes véleményre egy mindayajunkkal közös érzemény kifejezésére egyesültünk. A' háboru még jogszerű ügyben, idegen megtámadás ellen 's művelt nemzeteknél divatozó szabályok szerint vitelve is pusztító csapásnak tekintendő; de a' polgárharcz, mellyben egy hon 's ugyanazon szülek gyermeki állnak fegyverben egymással szemközt, határtalanul növeli a' háboru szörnyeit, 's kegyetlenségben, inség- 's aljasulásban leli végét. Spanyolország óriásléptekkel közelít e' czélhoz, minden postafordulat ujjab hidegvérű gyilkolásokrul tudósít, minőkre eddig csupán műveletlen vad nemzeteknél leheté példát találni. E' szerencsétlen ország megnyugtátása nézetünk szerint különös feladata azon nemzeteknek, mellyek hatalomra 's fölvilágosult politikára nézve első rangban állnak, 's helyzetüknél fogva hathatós befolyást képesek gyakorolni gyöngébb országok sorsára. A' szenvedő emberiség nevében fordulunk tehát lordságtok által legkegyesb királynénkhoz 's a' művelt világ uralkodóihoz, kérvén, hogy ő fölsége kormánya, egyesülten hatalmas szövetségesivel, oly rendszabályokhoz nyuljon, mellyek képesek határt szabni e' szörnyű háborunak, melly vadságára nézve talán egészen egyedül áll a' történeti évkönyvekben, 's melly, ha továbbis tartana, végre e' szomszéd nemzetek szívet is kökeménységüvé változtatná. Mint minden pártbeli 's külön nézetű férfiak kérjük lordságtokat London város szilárd érzetének e' kifejezését bizonyítványul tekinteni, miszerint a' city lakosi e' tárgyat legnagyobb figyelemre méltatják, 's erősen hiszik, hogy politikát igazságnak 's jogszerűnek nem képzelhetni, melly e' vé-

rengzés megszüntetését eszközölni nem törekszik. A' kérelemet igen számos aláírás kíséri.

(A' canadai zendülők respublicát kiáltnak ki. Colborne rendkívüli tettei.) Colborne hivatalos sürgönyiből következő érdekes részletek emelendők ki: „E' 2dik zendülés kolomposi még mult júniusban esküvének össze respublica-kikiáltásra. Colborne a' bankokat fölhatalmazá kész fizetések megszüntetésére, 's e' fölhatalmazás 1839 június 1jeig tartand. Második rendelete minden lőpor, fegyver 's egyéb hadiszer elkobztatását parancsolá, végre pedig a' fölségsértőket börtönre hányatni határozá. A' zendülők céljai világosan kitűnnek Nelson fölszólításából, melyben Canadát respublicává nyilatkoztatá. Egy másik zendülő főnök hathatós segélyre szólítá föl az amerikaiakat, párthiveit pedig a' montreali banképület fölgynjtására. Ez utóbbi szerencsétlenséget mindazáltal elháríták a' hatóságok czélszerű rendszabályi. A' főnebbiekből kiviláglik, hogy az összeesküvés miatt Durham ott maradása esetén is kiűtött volna a' zendülés. A' tory lapok e' körülményt Durham gyöngeségének tulajdonítják, mivel nem lépett föl elég szigorral az első zendülés főnökei ellen. — Dec. 4kén február 5keig újra elhalasztá a' királyné a' parlamentet. — Jól értesült körökben tudni akarják, miszerint a' ministerség ellenséges indulattal viseltetik Durham iránt 's tudtára adá, hogy parlamentnyitás előtt egészen fölsőlegnek tartják jelenlétét Londonban, minek következtében a' ns lord Brüsszelben szándékozik tölteni a' szünidőt. E' hír némi valószínűséget nyer azon körülmény által, hogy Londonban még semmi előkészületet sem láthatni lakásán a' ns gróf elfogadtatására. —

Francziaország.

(Wenworth Beaumont pöre. Elegy.) Dec. 4kén érdekes jelenet tanuji valának a' parisiak a' fenyítő törvényszék sorompia előtt. Wenworth Beaumont igen gazdag angol radical, parlamenti követ, 's lengyelpártoló, Sommers angol parlamenti követ ellen panaszokodék, kitől legnagyobb béketűrőssel engedé magát megkorbácsoltatni a' tuileriák kertjében. Számos lengyel is volt jelen e' törvénykezésen, többi közt: Czartorysky hg kor 's bú alatt görnyedezve; Gallois ezredes, ki néhány héttel Varsó elfoglaltatása előtt a' volai lapályon egész zászlóaljastul elfogatni hagyá magát; Sierawsky agg tábornok, kit Karimierz mellett majd hasonló szerencsétlenség ért; Niemcewicz költő 's több más hőse az örökké emlékezetes nagy lengyel drámának. Beaumont korábban bizonyos böcsületügyben levelet irt, 's Sommers azon levél nyilvánításával fenyegeté őt, ha azt 30—40 ezer font sterlingért vissza nem vásárolja. Beaumont ezt nem akará tenni mi miatt Sommers jól megkorbácsolá őt, az ellene támasztott vád után pedig azonnal elhagyá Francziaországot, jól tudván, hogy Angliában semmi olly tárgy nem kerülhet törvényszék elibe, mely már más országban ítélet alá bocsátaték. A' parisi törvényszék két évi fogságra ítéle Sommers urat: de nem hajthatja rajta véghez az ítéletet, mert idegen országból nem hozathatja őt vissza. Beaumont tehát csupán párviadal által boszullhatja meg magát. — Wronieczky lengyel tábornok dec. 4ikén a' chailloti kórházban meghalt. — A' Charivari szerkesztője törvényszék előtt megjelenésre kapa idézést a' király személye ellen elkövetett durva megbántás miatt. — Lajos Fülöp ideiglen csakugyan Jacqueminot tábornokot nevezé ki főparancsnokaul a' parisi nemzetőrségnek. — Legújabb összírás szerint Francziaország jelenleg 192 ezer koldust számít 's e' szerint minden 160 ember közül egy esik terhére polgártársinak. — A' parisi község-tanács Lobau tábornagy temetésére 40 ezer frank helyett 20 ezret ajánlott meg, 's ezt is csak egy szónyi többséggel. — Grenobleban a' választásjavítási kérelmet 1200 nemzetőr írá alá, Amiensben pedig 1047. — Clauzel tábornagy Afrikából visszautazni szándékozik Francziaországba, 's nov. 24kén indult el Acheron gőzösön. —

(Udvari hírek.) A' király a' parisi nemzetőrség parancsnokává Gérard tábornagyot nevezé ki. — Lobau tábornagy holttestét eddig már 60 ezer ember látogatá meg. — Napoleon család követelésit visszautasítá a' kormány. — Broussais holttestét Orfila 's még két orvos megvizsgálván, oda nyilatkozának, hogy a' tisztelt tanító nem mérgezés következtében halt meg. — A' National szerint nov. 15ike óta Rivoli-utczában a' tuileriák kertje mellett többé senki nem merészelmenni éjjel, mert nem örömet akar-ná kockáztatni életét. — A' politikai forrongás élénksége nagy mértékben foglalkodtatja Lajos Fülöpöt, 's egészségét is annyira magrendíté, hogy élteért is rettegnetni vélnék. Minél inkább közelít a' kamrak megnyitása, annyival nagyobb lesz naponkint a' politikai forrongás. —

Lengyelország.

A' moszka czár nov. 2árul Theodorovics (Paskevics hg) varsói hghez 's Lengyelország helytartójához czári leiratot intéze, melyben magas megelégtülést fejezi ki 's az 1837 évi számadások átvizsgáltatván az országos számvevő hivatal által, azoknak pontosságáru bizonyosítja őt, miről illető nyugtatóványok is adattak ki. —

Belgium.

(A' lengyelek ünnepe Brüsszelben. Poroszország jegyzeket intéze Angliához a' 24 czikk elfogadása végett.) Brüsszel, nov. 30án: Tegnap 10 ó akor gyültek össze az itt lakó lengyelek, szám szerint mintegy 60, a' városház termében. 11 órakor vonultak innen páronkint a' vértanutérre, hol levett kalappal, a' legmelyebb bänkodással környezék a' szabadság emlékoszlopát. Köztük valának láthatók Leleuel tanító 's Rozlakowsky ezredes. Droszenwsky ifju író több verset olvasa föl. Rommel, a' vértanutér gondviselője, fogadá őket; tetemes számú néptömeg, köztük több katona tiszt, lépé el a' tért; mert azon hirt terjesztgeték, miszerint a' lengyel zászló fog kitűzteni; miről azonban nem is álmodának, mert e' szánrűzöttéket jó előre meginték, hogy illyesmi törvény-ellenes volna. Az esti gyülekezet 8 órakor vevé kezdetét; a' teremben több belga 's lengyel

tiszt volt látható belga egyenruhában 's polgári öltözetben; hölgyek sem hiányoztak; a' brüsseli egyetemi ifjuság tömegestül megjelent. Hennegau követ 's brüsseli hatósági tanácsnok felszólítá rövid beszédben nem a' lengyeleket ugyan, hanem a' belgákat, hogy beszédeikben tartsanak mérséklet. Zolewsky a' lengyelek történetéről szólott, kik mindig Európa védfalául szolgáltak a' vadság 's durvaság ellen. Daine tábornokot, ki egyenruhában 's diszjeleivel foglalt ülést, hatalmas éljennel fogadák; Leleuel néhányszó lengyel nyelven váltogatott, mi a' társaságot igen fölbuzdítá. Este 10kor a' tábornok elnöksége alatt nagy vacsora zárá az ünnepélyt, melyben 100, lengyel 's belga, vón részt. — A' Handelsblad dec. 1jéről közli: miszerint e' pillanatban azon hir terjeng itt, hogy Poroszország erőteljes iratot intéze Angliához, melyben felszólítja a' hatalmakat, hogy Belgiumot a' 24 czikk elfogadására erőttessék. Erre Anglia tudatá a' tuileriák kabinetével, miszerint ő az éjszaki udvar kívánatához esatlakozik 's kérdé: vajjon Francziaország megegyezik-e vagy nem. Ez irat következtében Francziaország nyilvánítá, miszerint a' londoni tanács négy hatalma kívánatinak tovább ellen nem álland 's teljes egyezésivel járul a' 24 czikk végrehajtásához az adóssági 's Schelde-hajózási viszonyok változtatásai mellett. A' belga kormány ezt még titkolja 's hihetőleg örökre titokban is marad, mert az egész mese nek látszik. —

Törökország.

Konstantinápoly, nov. 14dikén: A' kapudán basa hajóserge tegnap köte ki az itteni révekben. A' török hajóserge egy része le fog fegyvereztetni. Roussin hajóvezér az Anglia 's porta közti kereskedési szerződéshez ünnepélyesen állott. Francziaország résziről is legfőlebb három hónap alatt megtörténik az aláírás. A' porta ezenkül még az orosz, porosz 's ausztriai kormányokat, valamint a' másodrangú országokat is, melyek némi tengerészettel bírnak, fölszólítá járulásra e' kereskedési szerződéshez. Általán hiszik, miszerint M. Ali felhagy Sennaarba utazásával; sőt ismét megelőzőleg viseltetik a' porta iránt, mit Francziaországnak tulajdoníthatni, mely az alkirálytal tudatá, miszerint az aug. 16ki szerződést aláírandja. —

Konstantinápoly, nov. 15én: A' fekete tengerről naponkint érkező hajók száma tetemesül növekszik 's már a' mult éveket jóval túlhaladja. Az ujlag föllállított fénytorny (pharus) minden várakozást felülmul 's egyike a' legjobb európai fénytornyoknak, egész 20 tengeri mérföldig világít. — Azon hir, miszerint Smyrnában dögvészjelenség mutatkozék, valósul. Az egészségi rendszabályok szorosan foganatosíttatnak, a' vesztégidőt pedig a' legnagyobb szigorúsággal megtartatják. —

Olaszország.

(Odescalchi bibornok jesuitává lesz.) Roma, dec 1jén: Odescalchi bibornok, a' szentatyá helyettese, ki mult héten jöve meg perugiai küldetéséből, nov. 27én személyes udvarláson levén a' pápánál, nemesak a' helyetteségtül kéré magát feloldatni, hanem a' bibornoki süveg 's minden czim 's méltóság visszavételeért könyörge, mert minden munkakörtül visszavonulva, Jezus társaságába szándékozik tagul fölvéetni. Semmi ok nem rendítheté meg határozatát. Miután a' szentatyától áldást nyert 's dolgait a' legjobb rendbe szedé, inasával Veronába utazék, hol a' jesuiták ujonnan föllállított növendékházában töltendi el a' rászabott próbaidőt. Ez olly rendkívüli esemény, mire több század óta nem emlékeznek. Nov. 30ki rendkiv. consistoriumban a' szentatyá fájdalmas szavakkal közlé a' bibornokokkal e' férfi elvesztését, kinek érdemeit 's erényit föstegetve, néha könnyekre fakadott. Odescalchi visszaléptét általányosan fájlalják, született Rómában 1786ban, VII. Pius 1823ban nevezé ki bibornok-nak. —

(A' moszka trónörökös Velenczébül elutazik. A' francia őrseg elvonult Anconából.) — A' moszka trónörökös dec. 4én legjobb egészségben hagyá el Velenczét; husz napi ott mulatása alatt főleg a' hires velenczei művészi szobrokat nézegeté meg, a' most élő képfaragók 's festők műterméit is meglátogatá. — Anconai hir szerint az itteni francia őrseg dec. 3án hajóra szállt, roszt idő következtében azonban csak 4én vitorlázott el. —

Dánia.

(Thorwaldsen Holbert szobrán dolgozik.) Thorwaldsennek Kopenhágában mulatása alatti első munkája Holberg képszoobra (Holberg a' dán ujjabb literatura teremtője, szül. 1684, meghalt 1754, igen jó vigjáték-író volt.) már rég ohajtá a' művész halhatatlan földjét illykép megtisztelni, de ekkorig a' nagyíró képvonalmit csak egy tökéletlen rézmetszvény állítá elő, mi miatt a' vállalat mostanig felfüggeszteték, mig egy kopenhagai műbarátnál véletlenül Holberg viaszba nyomott arczképére találtak, mely még az író életében készült 's igen híven ábrázolja a' halhatatlan férfit. —

Svédország.

Stockholm, nov. 23án: A' király elutazási napja még nincs meg-határozva, mi dec. 1jeig meg sem történik, mert a' király e' napot, mint a' trónörökös névnapját, még Stockholmban töltendi; 's hihetőleg az erre következő héten induland utra. — A' király parancsot bocsátá ki, miszerint jövő évtől kezdve senki sem fog fölvéetni a' katonaságnál kartisztek közé, ki az új nyelvekben, főleg a' francziában, tökéletes jártasságot nem tanusítand 's e' tekintetben próbatételt kell kiállniok. Egy más k. rendelet szerint, jövő évtől kezdve, 30 éven felül senki sem fog a' gyalogkatonaság közé ujoncz gyanánt fölvéetni; ezelőtt 36 év volt a' legfőbb határidő.

Gabonaár: Pest, dec. 18ikán: Tiszta buza 135, 120, 110; — Kétszeres 96; 90; — Rozs 80, 75, 70; — Árpa 78, 75, 70; — Zab 63, 60, 56; — Kukoricza 80, 75, 72; — Köleskása 180; — pesti, m. v. gr. —